

АНГЛОМОВНИЙ ДИСКУРС У КОМУНІКАЦІЙНОМУ ПОЛІ СУЧАСНОЇ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

*Недашківська Т. Є.,
професор, завідувач кафедри слов'янської і германської
філології та перекладу, Житомирський державний
університет імені Івана Франка*

У сучасній польськомовній комунікації питома вага англіцизмів настільки значуща, що можна говорити про існування англомовного дискурсу як відносно самостійного фрагмента, щільно пов'язаного практично з усіма смисловими складниками. Вплив запозичень з англійської простежується в різних сферах життя – від професійної лексики до повсякденного спілкування [1].

Активізація англіцизмів у польській мові зумовлена такими екстралінгвальними процесами:

- технічний прогрес та інновації. Розвиток технологій та науки призводить до появи нових термінів, які часто запозичуються без перекладу;
- глобалізація та масова культура. Поширення англомовної музики, кіно, літератури та інтернет-культури сприяє проникненню англійських слів у повсякденне життя;
- економічні та політичні зв'язки. Міжнародна торгівля, бізнес та політичні відносини з англомовними країнами впливають на запозичення спеціалізованої лексики.

Точну кількість англіцизмів у польській мові встановити практично майже неможливо, оскільки вона постійно змінюється через динамічний характер мовних процесів. Дослідження показують, що значна частина нових запозичень у польській мові походить саме з англійської, особливо в галузях інформаційних технологій, бізнесу та масової культури [3]. Наприклад, у сфері економіки та професійної діяльності активно використовуються такі англіцизми, як «manager», «marketing», «startup» та інші.

Англіцизми спричиняють різнобічний вплив на комунікаційне поле [2].

З одного боку, відбуваються зміни на рівні мовної системи. Так, формують нові фрагменти вокабуляру з відповідним освоєнням на рівні фонетики, орфоєпії, морфології:

– зміни в лексичному складі. Запозичення дозволяють називати нові поняття та явища, для яких раніше не існувало відповідних слів у польській мові;

– семантичні зсуви. Окремі польські слова набувають нових значень під впливом англійських відповідників.

– морфологічна адаптація. Мовці пристосовують англіцизми до відповідних парадигм польської мови з категоріями роду, відміни, дієвідміни, виду тощо за допомогою відповідних формантів.

З іншого боку, проникнення англіцизмів впливає на культуру спілкування в Польщі:

– молодіжний сленг. Молодь активно використовує англійські запозичення, підкреслюючи свою приналежність до глобальної культури.

– професійна комунікація. У багатьох професійних сферах використання англіцизмів є нормою, що полегшує міжнародну співпрацю та обмін інформацією.

– пуристичний рух. Існують дискусії щодо надмірного використання англіцизмів, що спонукає до пошуку польських відповідників та збереження мовної автентичності.

Англіцизми широко представлені в різних фрагментах комунікаційного поля. Наприклад:

– загальноновживані *cool* – «класний», «чудовий»; *sorry* – «вибач»; *ok* – «гаразд»; *super* – «відмінно», «чудово»;

– у сфері технологій та Інтернету *lajkować* – від *like* (ставити лайк); *scrollować* – від *scroll* (гортати сторінку); *hashtag* – від *hashtag* (хештег); *selfie* – від *selfie* (селфі); *streaming* – від *streaming* (онлайн-трансляція);

– у бізнесі та економіці *brief* – короткий звіт або інструкція; *meeting* – ділова зустріч; *deadline* – кінцевий термін виконання; *start-up* – стартап, новий бізнес; *target* – ціль;

– у молодіжному сленгу *chillować* – від *chill* (відпочивати, розслаблятися); *crush* – людина, яка дуже подобається; *random* – щось випадкове; *fejm* – від *fame* (популярність);

– у спорті та моді *fit* – спортивний, у гарній формі; *trainerki* – від *trainers* (кросівки); *outfit* – комплект одягу; *team* – команда.

Ці слова настільки поширені, що багато з них уже адаптовані до польської граматики (наприклад, «*lajkować*» → «*lajkuje*, *lajkujesz*»).

Ставлення до англіцизмів у Польщі в ХХІ столітті неоднозначне: з одного боку, вони широко використовуються у повсякденній мові, а з іншого – викликають дискусії серед мовознавців та суспільства.

Мовознавці пропонують оперативно адаптувати англіцизми (наприклад, *lajkować*, *czatować*, *hejter*). Державні установи уникають зайвих англіцизмів і закликають використовувати польські відповідники. Молодь і бізнес-сектор активно використовують англіцизми, особливо в цифровому середовищі.

Загалом англіцизми міцно закріпилися в польській мові, але суспільство шукає баланс між збереженням мовної ідентичності та відкритістю до глобальних тенденцій.

Список використаних джерел

1. Круглій О. Р., Черняк О. П. Англомовні запозичення у сучасних польській та українській мовах. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Т. 2, вип. 22. С. 227–231.

2. Manczak-Wohlfeld E. Tendencje rozwojowe wspolczesnych zapozyczen angielskich w jezyku polskim. URL.: <https://filg.uj.edu.pl/documents/41616/4333145/12508-Manczak-Wohlfeld.pdf> (дата звернення: 06.02.2025).

3. Słownik języka polskiego PWN. URL.: <https://sjp.pwn.pl/> (дата звернення: 06.02.2025).